

Fel sem lehet mérni, mit nyert Jézus által az emberi szív. Már az is, hogy a jó keresztény ember nem fél az Istentől, hanem mint Atyát szereti, és gyermeki bizalommal közeledik hozzá. Ám ezen kívül is a lelki kincsek sokaságát köszönhetjük neki. Az evangélium minden lapja tartalmaz jézusi kincseket számunkra. Csak meg kell keresni, el kell olvasni, meg kell tartani, csak hozzá kell igazítani szívünket, csak úgy kell dolgozni s imádkozni, ahogy Jézus tanítja.

Beteljesedett az ígélet: lehet már új szívet kapni. De ne feledjük el: nincs fölösleges szív a világon. Mindenki ügyeljen, amennyire teheti, a saját szívére, amit Isten neki adott. Vigyázzunk, álljunk meg a hitben, legyünk Jézus követői, hogy egyre jobban érezze magát mindenki földi életében. Ámen.

SZÉKELY MIKLÓS

A MEGTÉRT TÉKOZLÓ

Lk 15,14—24

A tékozló fiú példázata egyike a legismertebb evangéliumi történeteknek. Széleskörű ismeretét a benne végbemenő cselekmény mindennapisága alapozta meg. Az atya és fiú közti viszony a családi élet egyik mozgatója, amely vagy a békesség vagy a szakadás felé irányítja az eseményeket. A javak megosztása az új életkezdés anyagi feltételeit alapozza meg s ez az emberi élet örök körforgásában szinte mindennapivá válik. Ezért is használja fel Jézus példázatában ezt az ismert, mindenki előtt világos és szinte mindenkivel megtörtént életmozzanatot.

A történet szorosan illeszkedik az előtte elmondott elveszett juh és elveszett drahma példázatához; A juh kikerül a nyájból, elkóborol, nem tud magán segíteni; a pénz elgurul, nem tudja saját magát megtalálni. A harmadik elveszett, a családi háztól tudatosan elment tékozló fiú. Vagyonát elszórakozva nagy nyomorúságba kerül, melynek hatására elhatározza, hogy apja elé megy és megvallja: „Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened. Nem vagyok többé méltó arra, hogy fiadnak nevezd, tégy engem olyanná, mint béreseid közül egy“.

Sok szempontból foglalkoztak már ezzel a példázattal, és nyilván sokat is hallottunk róla. Két kijelentés szempontjából szeretném megvizsgálni. Mindkét kijelentést a kisebbik fiú teszi: egyiket akkor, amikor el akar menni, mert szűknek érzi az atyai házat, a másikat akkor, amikor megtérve, elindul haza.

„Atyám, add ki nekem a vagyon rám eső részét“. Az ember természet szerinti állapotát fejezi ki ez a szó: adj! Mindig kapni akar. Embertől is, Istentől is. Mikor Isten felé néz, még imájában is a kérés, követelés formálódik ki benne: Adj; a szép, boldog, gazdag élet nekem jogos tulajdonom.

Ezzel az „adj“ beállítottsággal múlik el életünk, hogy csak abban tudunk gyönyörködni, ami a mienk, amit megszereztünk magunknak. Sajnos, ez sokunknak alaptermészetévé válik, s akkor az eszköz sem válogatott, amelyet bevetünk a cél érdekében. Természetes, hogy amit így szerzünk meg magunknak, az általában hamar szétfolyik, nincs rajta áldás.

Azután a tékozló fiú életében, aki nem tudott bánni az apjától kierőszakolt örökséggel, hanem eltékozolta azt, jött az önfelismerés ideje a nyomorúságban, szenvedésben. Elhatározta, hogy nem marad az önkötöttségben, elmegy apjához és megvallja: vétkeztem ellened. Ekkor ez a nyomorúságtól összetört ifjú már a lélekben újjászületett emberré vált, és ahogyan apja felé lépked, az már nem esemény, hanem az örök emberi sors útja.

Amikor kikérte örökségét, büszke énjének teljességében állt elébe, mint aki azt hiszi, van joga követelni. Azonban amikor magába szállt és elhatározta szívében, hogy „Útra kelek, elmegyek apámhoz, és azt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened. Nem vagyok többé méltó arra, hogy fiadnak nevezd, tégy engem olyanná, mint béreseid közül egy“ — abban már összetört, de újjászületett szívének kérése volt. Már nem akart, nem követelt, nem volt méltó. Ebben benne volt a megadás és felismerés: csak a közeledben lehessenek, csak kenyeredet ehessenem, mely megelégti éhező lelkemet. Tégy azt, amit akarsz, állíts oda, olyan munkára, ahová megérdemlem, legyen meg a te akaratod.

A történet külön szépsége, hogy a tékozló fiú nemcsak eltökéli, hogy ha megérkezik a szülői házhoz mit fog mondani és valóban meg is teszi, kimondja, hanem amikor mondanivalójában odáig jut el, hogy: „Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened...“, amikor eltöri a bírói pálcát saját élete felett, az atyja nem engedi tovább mondani. Nem kerül sor arra, hogy kimondhassa saját ítéletét: „tégy engem olyanná, mint béreseid közül egy“, mert az apa már cselekszik, előhívja a szolgákat és szól: „Hozzátok ki hamar a legszebb ruhát...“.

A hívő ember életében is két állomást jelentenek az ilyen kifejező mondatok. Amikor mondom, kérem, imádkozom, hogy adj, adj nekem, add ki a részem, ami nekem jár, mégcsak annyit látok meg Isten atyai jóságából, hogy ő ad, ajándékozik, szemrehányás nélkül. Ilyenkor még előttünk áll az a hosszú út, amit meg kell járnunk, s amelyen még sokat kell tanulnunk. De amikor már ki tudom mondani, mert átéltem valóságban, hogy vétkeztem, tékoztam, nem vagyok méltó, amikor ki merem mondani: „tégy engem olyanná, mint béreseid közül egy“, akkor **már az életet nem az ajándék szempontjából nézem**, hiszen nem érdemlek semmit, de már megtanultam mindent. Nem az ajándék lesz fontosabbé, hanem az, hogy mivé és hová állít minket Isten.

Ha ezt átéltük, ki tudtuk mondani, akkor érkezünk igazán haza, mert amit ezután hallunk, az már Istennek, ami Atyánknak kibeszélhetetlen szeretetéből fakad: „mert ez az én fiam, aki meghalt és feltámadt, elveszett és megtaláltatott“. Ámen.

Dr. CSEKE PÉTER

BERDE MÓZES EMLÉKE

Nemes és dicséretes hagyományunk, hogy a főtanácsi közebed alkalmával felidézzük legnagyobb jóltevőnk, Berde Mózes emlékét.

Berde Mózes élete közismert. A hála és kegyelet nevében mégis megemlítem annak fontosabb mozzanatait. Született 1815 decemberében Laborfalván és elhalálozott 1893 szeptemberében Budapesten, 78 éves korában. A székelykeresztúri és kolozsvári tanodáinkban végezte el középiskoláit kitűnő eredménnyel, majd Marosvásárhelyen szerzett ügyvédi diplomát 25 éves korában. 50 éven keresztül munkálkodott mint ügyvéd, jogtanácsos és jószágigazgató. A közéletben rangos tisztségeket töltött be, mint kormánybiztos az 1848—49-es szabadságharc idején. Ezen tevékenységéért hosszas börtönbüntetésre változtatott halálos ítéletet kapott. A kiegyezés után többször volt országgyűlési képviselő, majd kormánybiztos és miniszteri osztálytanácsos. Egyházunkat, mint a legfőbb világi vezetők egyike hűségesen szolgálta. Végig tagja volt a Főtanácsnak, a Képviselő Tanácsnak, a legtöbb bizottságnak és elnöke a nagyfontosságú jószágügyi bizottságnak. Tehetségével, szorgalmával nagyfokú önmegtartóztatásával és lemondásával, ésszerű gazdálkodásával hatalmas vagyont gyűjtött. Végrendelésében általános örökösévé az Unitárius Egyházat tette meg. Alapítványainak legfontosabb rendeltetése az Unitárius Egyház iskolaügyének felkarolása volt. Mint gyakorlati emberi elsősorban az iskolaügy anyagi feltételeit teremtette meg, de végső fokon szeme előtt a tanítás, a tudásszerzés, az iskola szellemi hivatásának a betöltése lebegett. Lehetővé tette a kolozsvári unitárius főgimnázium épületének felépítését s a székelykeresztúri gimnázium felszerelését Biztosította a tanárok méltányos fizetését. Legfőbb szándéka szerint azonban a tanuló ifjúságot segítette. Gyermektelen lévén apai szeretetét kiterjesztette az unitárius tanulóifjúság egészére. Külön gondoskodott a szegény, szorgalmas, jó magaviseletű diákok táplálásáról a híres „Berde-cipó-alapítvány“ által, amelynek fedezésére buni birtoka jövedelmét rendelte. Ő teremtette meg az Unitárius Egyház középiskolái számára a tudásszerzés anyagi alapjainak az oroszlanrészét. A tanulóifjúság iránti gondoskodása, szeretete nemcsak az anyagiak biztosításában nyilvánult meg. Személyesen fi-